

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

ПРИМЕРЕН ТЕСТ

ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ЧАСТ ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ ЗА ПРОФЕСИЯ МУЗИКАНТ- ИНСТРУМЕНТАЛИСТ И ЗА ПРОФЕСИЯ МУЗИКАНТ-ВОКАЛИСТ

СЪДЪРЖАНИЕ

Тестът за писмения изпит на част по теория на професията се състои от **три модула**:

А. Първи модул - включва **30 въпроса със затворен отговор** от учебното съдържание по дисциплините:

- Теория на музикалните елементи (ТМЕ) – **10 въпроса**;
- Хармония – **7 въпроса**;
- Музикални форми – **6 въпроса**;
- История на музиката – **7 въпроса**.

Всеки верен отговор носи по 1 точка.

Максималният брой точки от първия модул на теста е **30 точки**.

Първите четири въпроса по ТМЕ са слухови задачи за определяне вида на:

1. лад;
2. интервали;
3. метроритъм;
4. акорди.

Слуховите задачи са нотирани. Всяка слухова задача се изсвирва на живо по два пъти от преподавател в началото на първия модул.

Слуховата задача, която съдържа разпознаването на ладове прозвучава като възходящ и низходящ звукоред, а не като мелодия.

Б. Втори модул – състои се от две части :

1. Първа част – включва **комплексна слухова задача** с едновременно наблюдение и анализ на нотен текст от музикалната литература (в клавирна фактура), съобразен с учебното съдържание по дисциплините: теория на музикалните елементи, хармония, музикални форми и история на музиката.

Теория на музикалните елементи и хармония участват с по **3 въпроса**, музикални форми и история на музиката участват с по **2 въпроса**, като всеки верен отговор носи максимален брой до **2 точки**. Максималният брой точки за комплексната слухова задача е **20 точки**.

Музикалните примери от комплексната слухова задача са записани в аудио формат mp3 и задължително се прослушват два пъти в началото на втората част на втори модул.

2. Втора част – включва **3 въпроса с отворен отговор (практически задачи)**, съобразени с учебното съдържание по дисциплините: теория на музикалните елементи, хармония и музикални форми.

Всяка дисциплина участва с **по един въпрос (задача)**, като верните отговори по теория на музикалните елементи носят **8 точки.**; по хармония – **8 точки**; по музикални форми - **4 точки.**

Максималният брой точки за въпросите с отворен отговор (практическите задачи) е **20 точки.**

Максималният брой точки от двете части на втория модул на теста е **40 точки.**

В. Трети модул - развиване на въпрос с разширен отговор

Представява писмено развиване на един въпрос от предварително обявени 10 изпитни въпроса от учебното съдържание по история на музиката.

Писмената работа е в обем **до четири страници.** Максималният брой точки от третия модул на теста е **30 точки.**

Оценяването на работите се извършва въз основа на критериите, определени в Раздел V на програмата „Система за оценяване”, съобразно учебното съдържание към съответния въпрос.

Времетраенето на изпита **част по теория на професията** е 4 (четири) астрономически часа, разпределени както следва: първи модул – 40 минути, втори модул – 80 минути, трети модул – 120 минути.

ПРИМЕРЕН ТЕСТ

ПЪРВИ МОДУЛ

Въпроси със затворен отговор:

1. Определете размера на звучащия музикален пример:

А) 2/4

Б) 3/4

В) 11/16

Г) 9/8

2. Каква разновидност на мажора или минора прозвучава?

А) *хармоничен мажор*

Б) мелодичен минор

В) бихармоничен минор

Г) мелодичен мажор

3. Какъв интервал прозвучава?

- А) чиста квинта
- Б) чиста кварта**
- В) чиста октава
- Г) чиста прима

4. Кой вид тризвучие прозвучава?

- А) минорен квартсектакорд**
- Б) мажорен квинтакорд
- В) увеличено тризвучие
- Г) умален сектакорд

5. Интервалът увеличена секунда се нарича:

- А) енхармонизъм
- Б) тритонус
- В) хиатус**
- Г) тетракорд

6. Понятието осмина нота е:

- А) вид щрих
- Б) интервал
- В) наименование на лад
- Г) нотна стойност**

7. Колко баритонове ключа има?

- А) един
- Б) три
- В) два**
- Г) пет

8. Секстола се получава при особено деление на двуделна нотна стойност:

- А) на 6 вместо на 3
- Б) на 6 вместо на 4**
- В) на 5 вместо на 4
- Г) на 4 вместо на 6

9. Терцквартакорд наричаме:

- А) тризвучие в квинтово хармоническо положение
- Б) тризвучие в основно хармоническо положение
- В) четиризвучие в терцово хармоническо положение
- Г) четиризвучие в квинтово хармоническо положение

10. Прости размери са:

- А) четиривременните
- Б) неравноделните
- В) двувременните и тривременните
- Г) променливите

11. Кой е правилно построеният акорд за четиригласен смесен хор?

Оградете буквата, отговаряща на правилния отговор.

а)   б)   в)   г)

12. Коя поредица от функционални обозначения съответства на акордите в следващия пример?

В. А. Моцарт – Соната за пиано - KV 280, III ч.

Presto

- А) (T) | D⁶₅ | T | D₂ | T₆ | S | K⁶₄ D₇ | T ||
- Б) (T) | SII₇ | T | D₇ | T₆ | S | K⁶₄ D | T ||
- В) (T) | SII₇ | T | D₂ | T₆ | S | K⁶₄ D | T ||
- Г) (T) | D⁴₃ | T | D₂ | T₆ | S (SII₆) | K⁶₄ D | T ||

13. Каква е каденцата в горния пример?

- А) лъжлива
- Б) полукаденца
- В) автентична**
- Г) плагална

14. Неаполитанският акорд е:

- А) минорно тризвучие върху втора понижена степен
- Б) мажорно тризвучие върху втора понижена степен**
- В) мажорно тризвучие върху шеста понижена степен
- Г) минорно тризвучие върху шеста понижена степен

15. Върху коя степен на лада се строи страничната доминанта към тризвучието на VI степен като мажорно малко четиризвучие?

- А) втора степен
- Б) трета степен**
- В) четвърта степен
- Г) шеста степен

16. Коя поредица от функционални акордови обозначения НЕ е характерна за класическата хармоническа логика?

- А) D – VI (W) – SII
- Б) T – VI (W) – SII
- В) VI (W) – SII – D
- Г) T – SII – VI (W)**

17. Кои чужди тонове се определят като силни?

- А) които прозвучават едновременно с акорда**
- Б) които прозвучават след акорда
- В) само тези в сопрана
- Г) само задържаните чужди тонове

18. Чрез понятието *форма-структура* се определя:

- А) характера на музиката
- Б) съотношението между частите**
- В) тематичните процеси
- Г) тоналния план

19. Кой е водещият формообразуващ принцип във вариационната форма?

- А) развитието
- Б) контрастът
- В) буквалното повторение
- Г) измененото повторение**

20. Коя част на класическия сонатно-симфоничен цикъл по правило е в сонатна форма?

- А) бавната част
- Б) всяка част
- В) първата част**
- Г) финалът

21. Коя е структурната схема на рондо-формата?

- А) А₁ А₂ А₃ А₄ ...
- Б) А В А
- В) А В С D E А
- Г) А В А С А ...**

22. Кой жанр е характерен за Барока?

- А) фуга**
- Б) симфонична поема
- В) балада
- Г) оперета

23. Коя от изброените форми е проста?

- А) вариационна
- Б) рондо
- В) сонатна
- Г) период**

24. „Герман“ е:

- А) опера от Парашкев Хаджиев
- Б) симфонична поема от Панчо Владигеров
- В) симфонична поема от Филип Кутев**
- Г) симфония от Петко Стайнов

25. „Гергана“ е:

- А) опера от Парашкев Хаджиев
- Б) опера от Маестро Георги Атанасов**
- В) балет от Маестро Георги Атанасов
- Г) балет от Петко Стайнов

26. Кой е авторът на първата българска симфония?

- А) Никола Атанасов**
- Б) Парашкев Хаджиев
- В) Панчо Владигеров
- Г) Любомир Пипков

27. Кое от следните произведения е създадено от Панчо Владигеров?

- А) „Бай Ганьо“
- Б) „Тракийски танци“
- В) „Еврейска поема“**
- Г) „Нестинарка“

28. Авторите на „Химн на Св. Св. Кирил и Методий“ са:

- А) Стоян Михайловски и Емануил Манолов
- Б) Христо Ботев и Добри Христов
- В) Стоян Михайловски и Панайот Пипков**
- Г) Петко Славейков и Никола Атанасов

29. Коя е първата българска комична опера?

- А) „Хитър Петър“
- Б) „Луд Гидия“
- В) „Женско царство“**
- Г) „Имало едно време“

30. „Зографът Захари“ е опера от:

- А) Веселин Стоянов
- Б) Марин Големинов
- В) Парашкев Хаджиев
- Г) Маестро Георги Атанасов

ВТОРИ МОДУЛ

ПЪРВА ЧАСТ

Комплексна задача

Прослушайте следващия музикален пример, наблюдавайки нотния текст.

Изпълнете поставените задачи и отговорете на въпросите.

П. И. Чайковски – Ноктюрно оп. 19, № 4

Andante sentimentale

2 3 4

5 6

7 8 9

p

cresc.

mf

p

1. Определете тоналността:

.....

2. Отбележете в нотния пример, запишете и преведете всички динамични знаци:

.....
.....

3. Характеризирайте размера:.....
.....
4. Определете вида на секвенцията в тактове 6-7 според интервала и посоката на пренасяне на модела:
.....
5. Отбележете под нотния текст функциите и цифровките на акордите в тактове 1-2.
6. Определете вида на каденците в такт 4 и тактове 8-9 според акордовия им състав:
 А) каденца в 4 такт:.....
 Б) каденца в 8-9 такт:.....
7. Напишете с буквено означение кулминационния тон на мелодията: .....
8. Какъв вид е повторението във второто полуизречение на темата? .....
9. Напишете заглавията на два балета от Чайковски:
.....
.....
10. Какво е заглавието на симфония № 6 от Чайковски?
.....

ВТОРИ МОДУЛ

ВТОРА ЧАСТ

Въпроси с отворен отговор

Практически задачи

1. Определете отбелязаните интервали (А, В – степенен и тонов обем) и тризвучия (Б, Г – вид и хармоническо положение).

Здравко Манолов - Диктовка

- A) .....
- Б) .....
- В) .....
- Г) .....

2. Хармонизирайте следния цифрован бас:

3 #6 6 #4 6 6 7 8
4 3 2 # 3

3. Разгледайте нотния пример и изпълнете задачите:

Л. ван Бетховен – соната за пиано оп. 22, III ч.

Menuetto
p
cres.
p

- A) Отбележете над всяка от скобите вида на построенията
- Б) Какъв е видът на периода според структурата?.....
.....

ТРЕТИ МОДУЛ – развиване на въпрос с разширен отговор (максимален брой точки -30)

**КЛЮЧ С ПРАВИЛНИТЕ ОТГОВОРИ
НА ПРИМЕРЕН ТЕСТ
ПЪРВИ МОДУЛ**

Въпроси със затворен отговор:

Въпрос №	Правилен отговор	Брой точки
1	Б	1
2	А	1
3	Б	1
4	А	1
5	В	1
6	Г	1
7	В	1
8	Б	1
9	Г	1
10	В	1
11	Б	1
12	Г	1
13	В	1
14	Б	1
15	Б	1
16	Г	1
17	А	1
18	Б	1
19	Г	1
20	В	1
21	Г	1
22	А	1
23	Г	1
24	В	1
25	Б	1
26	А	1
27	В	1
28	В	1
29	В	1
30	Б	1
Общо		30

**КЛЮЧ С ПРАВИЛНИТЕ ОТГОВОРИ
НА ПРИМЕРЕН ТЕСТ
ВТОРИ МОДУЛ**

Първа част - Комплексна задача

Въпрос №	Правилен отговор	Брой точки
1.	cis moll	2
2.	<i>p</i> (тихо); <i>cresc.</i> (засилване); <i>mf</i> (средно силно); <i>p</i> (тихо)	0,5 0,5 0,5 0,5
3.	размер 4/4, сложен четиривременен размер с метрично време четвъртина	2
4.	терцова низходяща секвенция	2
5.	T ₅ D ⁴ ₃ T ₆ II ⁶ ₅	4 x 0,5
6.	А) полукаденца (полузаклучение) Б) автентична каденца	1 1
7.	cis ³	2
8.	изменено повторение	2
9.	„Лебедово езеро“, „Спящата красавица“, „Лешникотрошачката“	2x1
10.	„Патетична“	2
Общо		20

**Втора част
Въпроси с отворен отговор**

Въпрос №	Правилен отговор	Брой точки
1.	А) умалена септима	2
	Б) увеличен квинтакорд	2
	В) умалена квинта	2
	Г) минорен квинтакорд	2
2.	А) разчитане на цифровката	2
	Б) четиригласен строеж	2
	В) гласоводене	2
	Г) сопранова мелодия	2
3.	А) мотив, мотив, фраза, полуизречение	4 x 0,5
	Б) период с неповторен строеж	2
Общо		20